

Kazalni zaimki

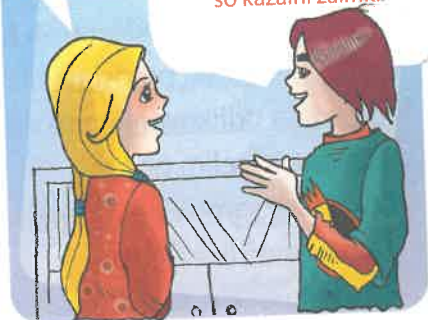
Za nalogo moram dopolniti definicijo, kaj so kazalni zaimki. Miha, ali mi lahko pomagaš?

To pa ne bo težko. Ana, pozorno poslušaj in si zapomni besede, ki na kaj kažejo. Poglej, tole pismo!

Mhm, to, takšne, tolikšnega.

Super. Vidiš: besede, ki kažejo na že omenjene besede v besedilu ali na bitja, predmete, njihove lastnosti, kraj v okolici govorca in čas sporočanja, so kazalni zaimki.

1 Preberi besedilo

Bahami so posejani z otoki, peščenimi plitvinami in koralnimi grebeni. Zato so ti zelo ugodno področje za morske pse. Tu jih živi več kot 40 vrst. Na potapljaški točki Tiger Beach kroži kakih 12 morskih tigrov. Ti so razen velikih belih morskih psov najnevarnejša vrsta morskih psov. Požrejo vse: druge morske pse, registrske tablice avtomobilov, pnevmatike ... V teh vodah živijo še npr. rumeni morski psi, morski biki, velike kladvenice, črnoplavuti, svilnati, lenobni morski psi ... Včasih te vode obiščejo celo sinji morski psi. V odmaknjeni laguni se mladiči rumenih morskih psov gibljejo tik pod gladino. Ta je tukaj gladka kot olje. Ta mala laguna je naravno vzgajališče morskih psov. Le-ti se tu ne bojijo, da bi sami postali plen. Velika kladvenica se hrani z manjšimi morskimi psi in drugimi ribami. Ta morski pes med plavanjem obrača glavo levo in desno, da si razširi zorni kot iskanja plena. Zelo ogrožena vrsta je beloplavuti morski pes. Plavuti tega morskega psa so namreč zelo cenjene kot poslastica za pripravo juhe.

2 Iz besedila izpiši kazalne zaimke in besedo/besedne zveze, na katero/-e se nanašajo.

KAZALNI ZAIMEK	NANAŠALNICA

Kazalna zaimka
le-ta,
le-oni
pišeš s
stičnim
vezajem.

Kazalni zaimki:

ta, ta, to,
tisti, tista tisto,
oni, ona, ono,
tak, taka, tako,
takšen, takšna, takšno,
tolik, tolika, toliko,
tolikšen, tolikšna, tolikšno,
le-ta, le-oni,
tale, onile,
takle,
tukaj, tu, tam, tja, tjakaj,
tako,
tedaj, takrat.

3 Vstavi ustrezno obliko zaimkov ta, ta, to.

- O _____ dogodku se nismo pogovarjali.
- S _____ deklicami se dobro razumem.
- S _____ ključem lahko odkleneš vsaka vrata.
- Brez _____ klešč ne bi mogli odpreti skrinje.
- _____ žoge mi ni prinesel Božiček.
- O _____ rečeh imamo različno mnenje.
- _____ kazalnima zaimkoma ne moremo določiti sklona.
- K _____ skodelicama _____ krožnika ne sodita.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

4 Zaimek ta v 2. nalogi nadomesti z ustrezno obliko zaimkov tisti in tak ter jih napiši na črtice ob povedih v 3. nalogi.

5 Vstavi ustrezno obliko kazalnih zaimkov ta, tisti, oni.

- V _____ hiši živita dedek in babica, v _____ moja teta, v _____ bloku pa mi.
- Po _____ cesti hodim v šolo, po _____ se vračam, po _____ pa sploh ne hodim.

6 Vstavi ustrezni kazalni zaimek.

- Jutri si bomo ogledali Ljubljanski grad. _____ se bomo peljali z vzpenjačo.
- Kjer osel leži, _____ dlako pusti.
- Oče je bil v Afriki. Tudi jaz bi šel rad _____.
- Pred desetimi leti sem napisal prvo pesem. _____ sem bil star dvanajst let.
- Z mambo sva v Portorožu. _____ je prekrasno sončno vreme.
- Otrok je prišel domov ves umazan. Kar _____ je na klopi zaspal.
- Ob osmih ne bom več doma. _____ bom na koncertu.

7 Kazalnim zaimkom iz 7. naloge določi nanašalnico.

KAZALNI ZAI MEK	NANAŠALNICA

Kazalne zaimke ta, ta, to sklanjamo:

	EDNINA			DVOJINA			MNOŽINA		
	m	ž	s	m	ž	s	m	ž	s
I	ta	ta	to	ta	ti	ti	ti	te	ta
R	tega	te	tega	teh	teh	teh	teh	teh	teh
D	temu	tej	temu	tema	tema	tema	tem	tem	tem
T	tega	to	to	ta	ti	ti	te	te	ta
M	tem	tej	tem	teh	teh	teh	teh	teh	teh
O	tem	to	tem	tema	tema	tema	temi	temi	temi

Kazalni zaimek **ta** kaže na bližnje bitje ali stvar. Kazalni zaimek **tisti** kaže na bolj oddaljeno bitje ali stvar. Kazalni zaimek **oni** pa na najbolj oddaljeno bitje ali stvar.

Oziralni zaimki

1 Preberi besedilo.

V Ugandi živi okoli 3700 Pigmejcev, kar je 0,002 % celotnega prebivalstva.

Zaradi izsekavanja gozda so ostali brez zemlje, brez doma in zavetja, ki jim ga je gozd dajal. Nekatera naselja plemena Batva ležijo na robu bambusovega gozda, ki je bil še pred leti njihov pravi dom.

Turisti prihajajo v nekatere pigmejske vasi, kjer lahko opazujejo njihovo življenje, kakršno je v resnici. Pigmejci živijo v hišah, ki so zgrajene iz trave, bambusovega lesa in blata. V prostoru, ki ni večji od 4 kvadratnih metrov, je razporejeno vse, kar imajo. Na tleh so trije kamni, med katerimi zakurijo ogenj. Kadar imajo hrano, pojedjo naenkrat vso, saj se bojijo, da bi jim jo kdorkoli ukradel.

V besedilu obkroži oziralne zaimke.

2 Iz druge, tretje in četrte povedi izhodiščnega besedila prepisi oziralne zaimke in besede, na katere se nanašajo.

OZIRALNI ZAIMEK	NANAŠALNICA

Oziralni zaimki:
 kdor, kar, kamor, kadar,
 kakor, kamor, kakršen,
 kolikor, kolikršen,
 kjer, ki, koder, kdorkoli
 (kdor koli), karkoli (kar koli),
 kamorkoli (kamor koli),
 kjerkoli (kjer koli).

3 Vstavi vprašalni oziroma oziralni zaimek.

_____ se je že peljal z vzpenjačo na Ljubljanski grad?
 _____ gladi koprivo, se opeče.
 _____ ne znaš napraviti?
 _____ nimaš, ti ne more nihče vzeti.
 Muzej je edini kraj, _____ lahko čas zavrtimo nazaj.
 _____ ste bili prejšnjo nedeljo?
 _____ oče, tak sin.
 _____ se počutiš?
 _____ boš v mladosti sejal, boš v starosti žel.
 _____ trka?

Sklanjanje zaimkov

kdor in kar

I	kdor	kar
R	kogar	česar
D	komur	čemur
T	kogar	kar
M	komer	čemer
O	komer	čimer

4 Oziralne zaimke postavi v pravilni sklon.

(Kdor) _____ imaš rada ti, je tudi meni ljub.
 (Kar) _____ so se drugi smejali, meni ni bilo smešno.
 To je edino, s (kar) _____ me lahko razveseliš.
 To je zadnje o (kar) _____ bi se rad pogovarjal.
 Miha, ti si edini s (kdor) _____ bi šla rada na potovanje.
 (Kar) _____ ne veš, ne boli.

5 Pregovore dopolni z oziralnimi zaimki.

_____ bolj si sebi všeč, toliko manj si drugim.
 _____ jih stari uče, tako mladi žvrgole.
 _____ izbira, izbirek dobi.
 Bolje črn kos kruha _____ prazna torba.
 _____ ogovor, tak odgovor.

6 Vstavi zaimek *ki* ali *kateri*.

Spremljala me je deklica, _____ je nosila rumeno rutko.
 Dela, _____ lahko danes storiš, ne odlašaj na jutri.
 To je šola, v _____ bom hodila 9 let.
 Miha je fant, na _____ moraš biti ponosen.
 To je deklica, _____ hodi z menoj v glasbeno šolo.
 Oče in mama sta človeka, _____ lahko vse zaupam.

7 Vpiši zaimek *čigar* ali *kateri*.

To je deklica, _____ ime sem pozabil.
 To so dečki, _____ imena sem pozabil.
 To sta človeka, _____ imeni sem pozabil.
 To je deček, _____ ime sem pozabil.
 To so daljni sorodniki, _____ imena sem že pozabil.
 To je ženska iz sosednje ulice, _____ ime sem pozabil.

Navadno se uporablja oziralni zaimek **ki**. Zaimek **kateri** pa stoji le za predlogi!

